

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՍԻՍԻԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

ՈՐՈՇՈՒՄ

15 մարտի 2024 թվականի թիվ 035-Ա

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՍԻՍԻԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի 30-րդ կետով, 42-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետով ու նկատի ունենալով համայնքի ղեկավարի առաջարկը.

Սիսիան համայնքի ավագանին որոշում է՝

- Հաստատել Հայաստանի Հանրապետության Սյունիքի մարզի Սիսիան համայնքի քաղաքաշինական կանոնադրությունը՝ համաձայն հավելվածի:
- Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

Կողմ -15

Դեմ -1

Ձեռնպահ -0

ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ ԱՇՈՏ

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ ԳԵՎՈՐԳ

ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ ՀՈՎՍԵՓ

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ԱՆԻԿ

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ՄԱՐԻՆԵ

ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ ՀՐԱԶՅԱ

ԴԱՎԹՅԱՆ ԳԵՎՈՐԳ

ԴԱՎԹՅԱՆ ԴԱՎԻԹ

ԹԱՄՐԱԶՈՎԱ ԲԵԼԼԱ

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆ ՏԻԳՐԱՆ

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԱՆԻ
ՀՈԿԱՆՆԻՍՅԱՆ ԿԱՐԵՆ
ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ ԶԻՎԱՆ
ՅԱԶՈՒԼՅԱՆ ՆԱԽՇՈՒՆ
ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ ԱՆԱՀԻՏ
ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ ՍՈՒՐԵՆ

Համայնքի ղեկավարի առաջին տեղակալ՝

Կ. Հովհաննիսյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՍԻՍԻԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն կանոնադրությամբ սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության Սյունիքի մարզի Սիսիան համայնքի տարածքում քաղաքաշինական գործունեության իրականացման առանձնահատկությունները՝ ելնելով համայնքի պատմականորեն ձևավորված ավանդույթների և պատմաճարտարապետական միջավայրի պահպանման անհրաժեշտությունից:

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. ՀՀ Սյունիքի մարզի Սիսիան համայնքն ընդգրկում է Սիսիան, Անգեղակոթ, Ախլաթյան, Աղիտու, Աշոտական, Արևիս, Բալաք, Բնունիս, Բոնակոթ, Գետաթաղ, Գորայք, Դաստակերտ, Դարբաս, Թանահատ, Թասիկ, Իշխանասար, Լծեն, Լոր, Հացավան, Մուցք, Նեղեհ, Նորավան, Շամբ, Շաղատ, Շաքի, Շենաթաղ, Որոտնական, Սալվարդ, Վաղատին, Տոլորս, Տորունիք, Ույծ, Ծղուկ, Սպանդարյան, Սառնակունք, Յղունի բնակավայրերը: Սույն կանոնադրությունը գործում է Սիսիան խոշորացված համայնքի բոլոր 36 բնակավայրերի համար:
2. Սույն քաղաքաշինական կանոնադրությունը հիմք է հանդիսանում հետագայում գոտևորման նախագծի մշակման համար և կցվում է նախագծային առաջադրանքին և պարտադիր հաշվի է առնվում համայնքի քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի նախագծման ընթացքում:
3. Համայնքի ավագանու կողմից հաստատվելուց հետո քաղաքաշինական կանոնադրությամբ ամրագրված պայմանները ներառվում են համայնքի ղեկավարի կողմից կառուցապատողին տրամադրվող ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքում՝ համապատասխան դրույթներ ամրագրելով առաջադրանքի ձևի «Լրացուցիչ պայմաններ» բաժնում:
4. Համայնքի քաղաքաշինական գործունեությունը իրականացվում է Սիսիան խոշորացված համայնքի «ԱՅՈՒՆԻՔ - 4-6- » միկրոռեզոլուսի մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման նախագծի, սույն կանոնադրության, ՀՀ քաղաքաշինության բնագավառի օրենսդրության, գործող նորմատիվա-տեխնիկական փաստաթղթերի հիման վրա:

II. ՀԱՄԱՅՆՔԻ (ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԻ) ՔԱՂԱՔԱՇԻՆԱԿԱՆ ԱՎԱՆԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ

(Ճարտարապետության առանձնահատկությունները և շինարարության տեխնոլոգիաները)

5. Համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի տարածքում գտնվում են հիմնականում վերջին 150-200 տարվա ընթացքում կառուցված շենքեր և շինություններ, որոնց մեջ աչքի ընկնող կառույցներում գերիշխող են ավանդական քարի ճարտարապետական հին ոճը՝ քարե մակերեսների և մանրամասների որակյալ և բարձրարվեստ մշակմամբ հաճախ նորոգման կարիք ունեցող, ինչպես նաև հիմնականում վերջին 30 տարիներին կառուցված նորաճ շենքերը՝ ժամանակակից բարձրորակ շինարարական նյութերի կիրառմամբ և տեխնիկական հագեցվածությամբ, հաճախ համադրված ավանդականի հետ:
6. Նկարագրությունը հիմնավորվում է համապատասխան լուսանկարներով, գծագրերով:

III. ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ ԱՌԿԱ ՊԱՏՄԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԸ

7. ՀՀ Սյունիքի մարզի Սիսիան համայնքի տարածքում տեղակայված հուշարձանների ցուցակն ըստ բնակավայրերի բերված է ներքո աղյուսակում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՍԻՍԻԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԱՆՇԱՐԺ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ՍԻՍԻԱՆ ՔԱՂԱՔ

Հուշարձանի համարը	Հուշարձանի ենթահամարը (ենթահամարները)			Հուշարձանախումբը, հուշարձանը	Ժամանակը	Տեղը բնակավայրի նկատմամբ, հասցեն	Նշանակությունը / հանրապետական / տեղական	Ծանոթագրություն
	1	2	3					
1				ԱՄՐՈՑ	բրոնզի դար	քաղաքի հս-աե եզրին, Որո-տան գետի ձախակողմյան բարձր քարափին, Սիսիան-Աղիտու ճանապարհի ամենաբարձր հատվածում, Սյունի բերդից մոտ 20 մ աե	<	մասնակի ավերված է
2				ԱՄՐՈՑ ԾԱԿ ՔԱՐ	միջնադար	քաղաքի արևմտյան մասում, Սբ. Հովհաննես եկեղեցու հարևանությամբ	<	
3				ԱՄՐՈՑ ԱՅՈՒՆԻ (ԱՅՈՒՆԻ ԲԵՐԴ)	վաղ միջնադար	քաղաքի հս-աե եզրին, Որո-տան գետի ձախակողմյան բարձր քարափին, Սիսիան-Աղիտու ճանապարհի ամենաբարձր հատվածում	<	ավերված է
4				ԱՄՐՈՑ ՔԱՐԱԲԵՐԴ	Ք.ա. 2-1 հազ.	քաղաքի հս-ամ եզրին	<	
	4.1			Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2-1 հազ.		<	
5				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 2-1 հազ.	Որոտանի բարձրադիր ձախափին, Սբ. Հովհաննես եկեղեցու մոտ տարածվող գերեզմանոցից հս-աե	<	ավերված է
6				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ ԶՈՐԱՑ ՔԱՐԵՐ	Ք.ա. 3 հազ. վերջ – 1 հազ. 2-րդ կես	քաղաքից 3 կմ հս, ընդար-ծակ հրվանդանի վրա	<	«Ղոշուն դաշ», ավերված է
	6.1			Աստղադիտարան Քարահունջ			<	մենաքարերի խումբ, վերանվանվել է ՀՀ Կառավարության 29.07.04 թ. N 1095-Ն որոշմամբ
	6.2			Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 3 հազ. վերջ – 1 հազ. 2-րդ կես		<	
		6.2.1		«Արքայական» դամբարան	Ք.ա. 2 հազ. 1-ին կես	դամբարանադաշտի բարձրադիր աե մասում	<	
7				ԴԱՄԲԱՐԱՆ	Ք.ա. 2-1 հազ.	Սբ. Հովհաննես եկեղեցուց մոտ 800 մ հս, սարայանջին	<	
8				ԴԱՄԲԱՐԱՆ	Ք.ա. 1 դ. կես	քաղաքի աե թաղամասում, պանրագործարանի մոտ	<	իշխանական դամբարան
9				ԴԱՄԲԱՐԱՆ	Ք.հ. 1 դ. սկիզբ	քաղաքի աե թաղամասում, իշխանական դամբարանից մոտ 150 մ հս-աե	<	վաղ երկաթեդարյան դամբարանում կատարված երկրորդական թաղում
10				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇ	Ք.ա. 2 հազ. սկիզբ- 1 հազ. 2-րդ կես	Որոտանի ձախափին, Սիսիան, Ղզլջուղ և Անգեղակոթ բնակավայրերի միջև	<	առանձին դամբարանաբլուրներ են
11				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇ	Ք.ա. 1 հազ. սկիզբ	քաղաքից մոտ 4 կմ հս, Սիսիան-Գորիս մայրուղու երկարությամբ	<	
12				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇ ՍԻՍԻԱՆ - 1	Ք.ա. 2 հազ.- 9-8 դդ.	փորձակայանի տարածքում	<	ավերված է

13			ՂԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ ՍԻՍԻԱՆ - 2	Ք.ա. 2 հազ. սկիզբ- Ք.ա 1 հազ. 1-ին կես	քաղաքի առ մատույց-ներում, աղբանոցի տարածքում	<	Որոտանի կիրճի եզրից ձգվում է մինչև Սյունի բերդ
14			ԵԿԵՂԵՑԻ ՍԲ. ՀՈԿԱՆՆԵՍ (ՍԻՍԱՎԱՆԻ ՍԲ. ՀՈԿԱՆՆԵՍ ԵԿԵՂԵՑԻ, ՍՅՈՒՆԻ ՎԱՆՔ)	670-689 թթ.	քաղաքի ամ կողմում	<	գործող. հռիփսիմեա- տիպ կառույց է
	14.1		Գերեզմանոց	10-20 դդ.	Եկեղեցու շուրջը	<	տարածքում և շրջակայքում նկատելի են բնակատեղիի հետքեր
		14.1.1	Խաչքար	10 դ.	Եկեղեցուց հս	<	կիսագետնաթաղ է
		14.1.2	Խաչքար	10 դ.	Եկեղեցուց հս	<	կիսագետնաթաղ է
		14.1.3	Խաչքար	10-11 դդ.		<	ընկած է
		14.1.4	Խաչքար	10-11 դդ.		<	երկատված է, ընկած
		14.1.5	Խաչքար	11-12 դդ.		<	ընկած է
		14.1.6	Խաչքար էհանեսի, Թաթարի	1307 թ.		<	երկատված է, ընկած
		14.1.7	Տապանաքար	1607 թ.	Եկեղեցուց մոտ 15 մ հվ	<	առյուծի և ցլի կռվի տեսարանով
	14.2		Հուշարձան՝ Արցախյան պատերազմում զոհված ազատամարտիկներին	1993 թ.		S	Ճարտ.՝ Մ. Համբարձումյան
	14.3		Հուշարձան՝ Մեծ Եղեռնի զոհերին	1993 թ.		S	Ճարտ.՝ Մ. Համբարձումյան
15			ԿԱՄՈՒՌՁ	միջնա-դար	Սյունի թաղամասում, Որոտան և Գիծ գետերի միախառնման վայրի մոտ, քաղաքը Ույծ գյուղի հետ կապող ներկայիս անշուք կամրջից գետի հոսանքով մի քանի մետր ցած, բան- ջարանոցի տարածքում	<	հայտնի է Ջարե, Խանքոյի անվանաձևերով, եղել է երկթեղք, պահպանվել է ծախսափնյա խելը
16			ՀՈՒՇԱՂՔՅՈՒՐ՝ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՎԿԱԾ ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ Ն	1992 թ.	քաղաքի հվ կողմում, հիվանդանոցի բակում	S	
17			ՀՈՒՇԱՂՔՅՈՒՐ՝ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՎԿԱԾՆԵՐԻՆ	1945 թ.	քաղաքապետարանի մոտ	<	Ճարտ.՝ Ռ. Իսրայելյան
18			ՀՈՒՇԱՂՔՅՈՒՐ՝ ՀԱՅ ԵՎ ՈՌԻՍ ԺՈՂՈՎՈՒՂՆԵՐԻ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹՅԱՆ	1970-ական թթ.	քաղաքի հս եզրին, Սիսիան- Շաքի ճանապարհի աջ կողմում	S	
19			ՀՈՒՇԱՂՔՅՈՒՐ՝ ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՏԵՐԱԶՆՈՒՄ ՏԱՐԱԾ ՀԱՂԹԱՆԱԿԻ 40 - ԱՄՅԱԿԻՆ	1985 թ.	Դուրյան փող.	<	Ճարտ.՝ Ռ. Իսրայելյան
20			ՀՈՒՇԱՂՁԱՆ՝ «ԱՐԾԻՎ» (ՔԱՂԱՔԻ ՄՈՒՏՔԸ)	1975 թ.	Շաքի-Սիսիան ճանապարհի աջ կողմում	S	
	20.1		Խաչքար	17 դ.	հուշարձանից մոտ 50 մ առ	S	պարզունակ է
21			ՀՈՒՇԱՂՁԱՆ՝ 1988 թ. ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԶՈՎԵՐԻՆ	1990 թ.	Շիրակի փող., Սիսիան - Աշոտական ճանապարհի խաչմերուկում	S	
22			ՀՈՒՇԱՂՁԱՆ՝ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՎԿԱԾՆԵՐԻՆ	1960-ական թթ.	Շիրվանգաղեի փող., զինվորական պարետա- տան շենքի մոտ	S	
23			ՀՈՒՇԱՂՁԱՆ՝ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՎԿԱԾՆԵՐԻՆ	1975 թ.	քաղաքի հս եզրին, Սբ. Հովհաննես Եկեղեցուց առ, բարձունքի վրա	<	Ճարտ.՝ Ա. Բաղդասարյան

24			ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆՆՈՒՄ ԽՈՐՀՐ- ԴԱՅԻՆ ԿԱՐԳԵՐԻ ՀԱՍ- ՏԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԸՆԿԱԾ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐԻՆ	1961 թ.	Դուրյան փող.	S	քանդ.՝ Կ. Մեծատուրյան
25			ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ՝ ԱՇՈՏ ՆԱԿԱՍԱՐԴՅԱՆԻ	2005 թ.	քաղաքի մեջ	S	քանդ.՝ Գ. Բաղդասարյան
26			ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ՝ ՍՏԵՓԱՆ ՇԱՀՈՒՄՅԱՆԻ	1970 թ.	Գեղարվեստի դպրոցի դիմաց	S	
27			ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ՝ ՀԱՍՈ ՍԱՀՅԱՆԻ	2004 թ.	քաղաքի կենտրոնում	S	ճարտ.՝ Մ. Համբարձումյան, քանդ.՝ Գ. Բաղդասարյան
28			ՇԵՆՔ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԻ	1935 թ.	քաղաքի կենտրոնում	S	
29			ՊՈՐՏԱՔԱՐ		Սիսիան-Գորիս խճուղու ձախ կողմում	<	
30			ՔԱՂԱՔԱՏԵՐԻ ՇԱՀՐԻՍՏԱՆ	5-15 դդ.	քաղաքի աե եզրին, Պ. Սևակի փող.	<	ավերված է
	30.1		Խաչքար	1056 թ.		<	
	30.2		Խաչքար	11 դ.		<	
	30.3		Կոթող	1071 թ.		<	փոքր
31			ՔԱՆԴԱԿ «ԿՏՐԻՃ»	1988 թ.	քաղաքի աջափնյակում, կինոթատրոնի դիմաց	S	քանդ.՝ Գ. Բաղդասարյան
32			ՔԱՐԱԴԱՐԱՆ	1972 թ.	քաղաքի կենտրոնում	<	
	32.1		ժայռապատկեր	Ք.ա. 5-2 հազ.	քարադարանի բակում	<	տեղափոխվել է Ուղտասարից
	32.2		ժայռապատկեր	Ք.ա. 5-2 հազ.	քարադարանի բակում	<	տեղափոխվել է Ուղտասարից
	32.3		ժայռապատկեր	Ք.ա. 5-2 հազ.	քարադարանի բակում	<	տեղափոխվել է Ուղտասարից
	32.4		ժայռապատկեր	Ք.ա. 5-2 հազ.	քարադարանի բակում	<	տեղափոխվել է Ուղտասարից
	32.5		ժայռապատկեր	Ք.ա. 5-2 հազ.	քարադարանի բակում	<	տեղափոխվել է Ուղտասարից
	32.6		ժայռապատկեր	Ք.ա. 5-2 հազ.	քարադարանի բակում	<	տեղափոխվել է Ուղտասարից
	32.7		ժայռապատկեր	Ք.ա. 5-2 հազ.	քարադարանի բակում	<	տեղափոխվել է Ուղտասարից
	32.8		Խաչքար	9-10 դդ.	քարադարանի բակում	<	
	32.9		Խաչքար	14-15 դդ.	քարադարանի բակում	<	
	32.10		Խաչքար	1549 թ.	քարադարանի բակում	<	տեղափոխվել է Անգեղակոթից, քարգործ՝ Ակոբ նկարող
	32.11		Խաչքար	16-17 դդ.	քարադարանի բակում	<	
	32.12		Խաչքար՝ Թողոսի	1459 թ.	քարադարանի բակում	<	
	32.13		Խաչքար՝ Խումարի	1423 թ.	քարադարանի բակում	<	
	32.14		Խաչքար՝ Շահրիարի	1420 թ.	քարադարանի բակում	<	
	32.15		Խաչքար՝ Շմավոն քահանայի	1424 թ.	քարադարանի բակում	<	
	32.16		Հուշարձան՝ Նիկողայոս Ադոնցի	1993 թ.	քարադարանի մոտ	<	քանդ.՝ Ա. Հովսեփյան
	32.17		Տապանաքար	15-16 դդ.	քարադարանի բակում	<	խոյաձև
	32.18		Տապանաքար	15-16 դդ.	քարադարանի բակում	<	խոյաձև
	32.19		Տապանաքար	15-16 դդ.	քարադարանի բակում	<	խոյաձև, արձանագիր, պատվիրատու՝ Նելիձան
	32.20		Տապանաքար	15-16 դդ.	քարադարանի բակում	<	խոյաձև
	32.21		Տապանաքար	15-16 դդ.	քարադարանի բակում	<	խոյաձև, արաբատառ արձանագրությամբ
	32.22		Տապանաքար	15-16 դդ.	քարադարանի բակում	<	խոյաձև, արաբատառ արձանագրությամբ
	32.23		Տապանաքար	15-16 դդ.	քարադարանի բակում	<	խոյաձև, արաբատառ արձանագրությամբ

	32.24			Տապանաքար	15-16 դդ.	քարադարանի բակում	<	խոյաձև, արաբատառ արձանագրությամբ
	32.25			Տապանաքար	15-16 դդ.	քարադարանի բակում	<	խոյաձև, արաբատառ արձանագրությամբ
	32.26			Տապանաքար՝ Իսախանի	1569 թ.	քարադարանի բակում	<	խոյաձև
	32.27			Տապանաքար՝ Սարգսի	1661 թ.	քարադարանի բակում	<	խոյաձև
33				ՔԱՐԱՅՐ - ԿԱՑԱՐԱՆՆԵՐ	քարի դար	քաղաքի հս-ամ եզրին, Միսիան- Շաքի ճանապարհից աջ	<	4 քարայր
34				ՔԱՐԱՅՐ - ԿԱՑԱՐԱՆՆԵՐ	քարի դար	քաղաքի հս կողմում, Սբ. Հովհաննես եկեղեցուց աե, «Գեղի գլուխ» վայրում	<	3 քարայր

ԴԱՏԱԿԵՐՑ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1				ԲՆԱԿԵԼԻ ՔԱՐԱՅՐ	ուշ միջ-նադար	քաղաքի հս կողմում	<	միասրահ է
2				ԲՆԱԿԵԼԻ ՔԱՐԱՅՐ	ուշ միջ-նադար	քաղաքի հս կողմում	<	միասրահ է
3				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	ուշ միջ- նադար	քաղաքի հս-աե եզրին, բարձրադիր վայրում	<	ավերված է
4				ԳՅՈՒՂԱՏԵՐԻ		քաղաքից 2 կմ հս-ամ, «Քյուր ծոր» վայրում	<	
5				ԽԱՉՔԱՐ	1320 թ.	քաղաքից 2 կմ հս	<	
6				ԽԱՉՔԱՐ ԴԱՀՊԱՀ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ	13-14 դդ.	Տորունից տանող ճանապարհին	<	
7				ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ՝ ԱՍԼԱՆԻ	16 դ.	քաղաքի կենտրոնում	<	հարթ

ԱՆԱԹՅԱՆ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	ուշ միջ-նադար	գյուղից մոտ 500 մ հվ	<	
2				ԳՅՈՒՂԱՏԵՐԻ ԱՆԱԹՅԱՆ	միջնադար- 20 դ.	գյուղից մոտ 500 մ ամ, Այրիգետի աջ ափին	<	ավերվել է 1931 թ. երկրաշարժից
	2.1			Գերեզմանոց	11-19 դդ.	գյուղատեղիի Սբ. Սարգիս եկեղեցուց հվ և ամ	<	ավերված է
		2.1.1		Խաչքար	11 դ.		<	ընկած է
		2.2		Գերեզմանոց	միջնա-դար-20 դ. սկիզբ	գյուղատեղիի Սբ. Սարգիս եկեղեցուց մոտ 100 մ աե, բարձունքի վրա	<	
		2.2.1		Խաչքար	9-10 դդ.		<	ընկած է
		2.2.2		Խաչքար	1003 թ.		<	
		2.2.3		Խաչքար Մարիամի	11-12 դդ.		<	ընկած է
		2.2.4		Տապանաքար	1674 թ.		<	բարձր է, պատկե- րաքանդակներով
		2.2.5		Տապանաքար՝ Գրիգորի	1581 թ.		<	օրորոցաձև է, տեղահանված
		2.2.6		Տապանաքար՝ Տողանի	1601 թ.		<	բարձր է, պատկե- րաքանդակներով
	2.3			Գերեզմանոց	17-19 դդ.	գյուղատեղիի Սբ. Սարգիս եկեղեցուց մոտ 80 մ հս, բլրի վրա	<	ավերված է
		2.3.1		Խաչքար՝ Մարտիրոսի և Շամնամի	1674 թ.		<	
		2.4		Եկեղեցի Սբ. Սարգիս	17 դ.		<	կիսավեր է
		2.4.1		Խաչքար	16-17 դդ.	եկեղեցու մեջ	<	
		2.4.2		Խաչքար	16-17 դդ.	եկեղեցու մեջ	<	
3				ԳՅՈՒՂԱՏԵՐԻ ԱՐԱՎՈՒՄ	միջնա-դար	գյուղից 2 կմ հվ, Այրիգետի ծախ ափին	<	ավերված է
		3.1		Գերեզմանոց	միջնա-դար	գյուղատեղիում, բլրի գագաթին	<	մեծ է, ավերված
		3.1.1		Խաչքար	10 դ.		<	ընկած է
		3.1.2		Խաչքար	11-12 դդ.		<	ընկած է
		3.2		Գերեզմանոց	միջնա-դար	գյուղատեղիում, թմբի վրա	<	փոքր է, ավերված
		3.2.1		Խաչքար	10 դ.		<	ընկած է
		3.2.2		Խաչքար	10 դ.		<	ընկած է
		3.2.3		Խաչքար	10 դ.		<	կիսով չափ հողի մեջ է
		3.2.4		Խաչքար	10 դ.		<	ընկած է
		3.2.5		Խաչքար	10-11 դդ.		<	արձանագիր է, ընկած

		3.2.6		Խաչքար	11-12 դդ.		<	Կիսով չափ հողի մեջ է
		3.2.7		Խաչքար	1211 թ.		<	ընկած է
4				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ ԽԱՉԻ ԳՅՈՒՂ	15-17 դդ.	գյուղից հս, Տոլորս տանող ճանապարհին	<	
5				ՂԱՄԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 3-1 հազ.	Այրիգետի ծախ ակին, «Ջաղացի գլուխ» («Ջաղացատեղ») բարձրադիր վայրում	<	ավերված է
6				ՂԱՄԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 3-1 հազ.	գյուղի շրջակայքում, հիմ- նականում՝ Ախլաթյան-Տոլորս ճանապարհի ուղղությամբ	<	ավերված է
7				ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ	16-17 դդ.	գյուղի մեջ, Կ. Մովսիսյանի տնամերձ հողամասում	<	խոյան է, տեղա- փոխել են Սք. Սարգիս Եկեղեցուց 100 մ աե տարածվող գերեզմա- նոցից

ԱՂԻՏՈՒ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1				ԱՂԲՅՈՒՐ	1702 թ.	գյուղի մեջ	<	
2				ԱՄՐՈՑ	Ք.ա. 3 հազ. վերջ-Ք.ա.1 հազ.	գյուղի հվ մասում	<	ամբողջ Աղիտու
	2.1			Ղամբարանադաշտ	Ք.ա. 3 հազ. վերջ-Ք.ա.1 հազ.		<	
	2.2			Քարայր - կացարան	Ք.ա. 2-1 հազ.		<	
3				ԵԿԵՂԵՑԻ	վաղ միջնադար	գյուղի մեջ	<	միանավ է, կիսավեր
	3.1			Գերեզմանոց	վաղ միջնա-դար- 17 դ.		<	ավերված է
		3.1.1		Խաչքար	15 դ.		<	
		3.1.2		Խաչքար	16 դ.		<	ընկած է
		3.1.3		Խաչքար	16 դ.		<	արձանագիր է, պատվիրատու՝ Ստեփանոս
		3.1.4		Խաչքար՝ Աղմուրի	16 դ. սկիզբ		<	ընկած է
		3.1.5		Խաչքար՝ Սարգիս երեցի	1023 թ.		<	ընկած է
		3.1.6		Կոթող	6 դ.		<	
		3.1.7		Տապանաքար	1518 թ.		<	քանդակազարդ բեկոր
		3.1.8		Տապանաքար	16-17 դդ.		<	օրորոցած է, քանդակներով
		3.1.9		Տապանաքար՝ Ակոբի	1328 թ.		<	հարթ
		3.1.10		Տապանաքար՝ Սարտիրոսի	16-17 դդ.		<	կենցաղային տեսարանով
		3.1.11		Տապանաքար՝ Ուլուխանի	16-17 դդ.		<	քանդակազարդ բեկոր

ԱՆԳԵՂԱԿՈՑ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1				ԲԱՑՕԹՅԱ ԿԱՅԱՆ «ԾԱՂԿԻ ՍՈՒՐԲ»	քարի դար	գյուղի հվ-աե եզրին, Որոտանի կիրճի ծախ ակին, հրվանդանի վրա և լանջերին	<	
	1.1			Մատուռ «Ծաղկի սուրբ»	միջնադար		<	ավերված է
		1.1.1		Տապանաքար	1322 թ.	մատուռի մոտ	<	
	1.2			Քարայր «Ծաղկի սուրբ»	միջնադար	մատուռից մոտ 200 մ աե, ձոր իջնու ճանապարհի եզրին	<	Քարայր Փլված գաղա
2				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 2 հազ. սկիզբ	գյուղի հվ եզրին, Որոտանի կիրճի ծախափնյա դարավանդաձև լանջերին	<	ավերված է
	2.1			Գյուղատեղի Անգեղակոթ	վաղ միջնա-դար- 19 դ. վերջ	գյուղից հվ	<	բրոնզեդարյան բնակատեղիի տարածքում է

	2.1.1	Գերեզմանոց	15-16 դդ.	գյուղատեղիի հս եզրին, ջրավազանի մոտ	<	ավերված է
	2.1.1.1	Խաչքար	15-16 դդ.		<	արձանագիր ստորին կես
	2.1.1.2	Խաչքար՝ տեր Բարսեղի	1489 թ.		<	տեղահանված է
	2.1.1.3	Խաչքար՝ տեր Միքայելի	1525 թ.		<	տեղահանված է
	2.1.2	Գերեզմանոց	16-17 դդ.	գյուղատեղիում, «Նոյնու» աղբյուրի մոտ	<	ավերված է
	2.1.2.1	Տապանաքար	16-17 դդ.		<	օրորոցաձև է, խնջույքի տեսարանով
	2.1.2.2	Տապանաքար Ալթունի	1609 թ.		<	օրորոցաձև է, կենցաղային տեսարանով
	2.1.3	Գերեզմանոց	16-19 դդ.	գյուղատեղիի հվ մասում	<	ավերված է
	2.1.3.1	Տապանաքար	17 դ.		<	օրորոցաձև է, տեղահանված, խնջույքի տեսարանով
	2.1.3.2	Տապանաքար	17 դ.		<	օրորոցաձև է, տեղահանված, խնջույքի տեսարանով
	2.1.3.3	Տապանաքար՝ Հարութի	1716 թ.		<	կենցաղային տեսարանով
	2.1.4	Ջրաղաց	19 դ.		S	
	2.1.4.1	Խաչքար	14 դ.	ջրաղացի մոտ	<	
	2.1.4.2	Խաչքար	15-16 դդ.	ջրաղացի մոտ	<	
	2.1.4.3	Խաչքար	16-17 դդ.	ջրաղացի մոտ	<	արձանագիր
3		ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 1 հազ. 2-րդ կես	գյուղից 1.5 կմ հս-ամ, Սք. Վարդան եկեղեցուց հս	<	
	3.1	Ղամբարանադաշտ	Ք.ա. 1 հազ. 2-րդ կես	բնակատեղիի աե մասում	<	
4		ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	վաղ միջ- նադար- 20 դ.	գյուղի հս եզրին, բարձունքի վրա	<	
	4.1	Խաչքար	1284 թ.		<	ցածր պատվանդանի վրա
	4.2	Խաչքար	14-15 դդ.		<	մասնատված է
	4.3	Խաչքար	14-15 դդ.		<	պատվանդանի վրա
	4.4	Խաչքար	15 դ.		<	պատվանդանի վրա
	4.5	Խաչքար	15 դ.		<	երկատված է, պատվանդանի վրա
	4.6	Խաչքար	15 դ.		<	երկատված է, պատվանդանի վրա
	4.7	Խաչքար	15 դ.		<	պատվանդանի վրա
	4.8	Խաչքար	15 դ.		<	պատվանդանի վրա
	4.9	Խաչքար	15 դ.		<	ցածր պատվանդանի վրա
	4.10	Խաչքար	15 դ.		<	արձանագիր վերին բեկոր
	4.11	Խաչքար	15 դ.		<	պատվանդանի վրա
	4.12	Խաչքար	15 դ.		<	երկատված է, ընկած
	4.13	Խաչքար	15-16 դդ.		<	պատվանդանի վրա
	4.14	Խաչքար	15-16 դդ.		<	ընկած է
	4.15	Խաչքար	15-16 դդ.		<	երկատված է, ընկած
	4.16	Խաչքար	15-16 դդ.		<	պատվանդանի վրա

4.17		Խաչքար	15-16 դդ.		<	երկատված է
4.18		Խաչքար	16-17 դդ.	կանգնեցված է 5 դ. կոթողի վրա	<	
4.19		Խաչքար	16-17 դդ.	կանգնեցված է 5 դ. կոթողի բազմաստիճան պատվանդանի վրա	<	
4.20		Խաչքար Աթաբեկի	1431թ.	գերեզմանոցի հս եզրին	<	պատվանդանի վրա
4.21		Խաչքար՝ Ամիրի և Գինեկի	1418 թ.	գերեզմանոցի ամ մասում	<	
4.22		Խաչքար՝ Գրիգոր քահանայի	1415 թ.	գերեզմանոցի ամ մասում	<	
4.23		Խաչքար՝ Խաչատուրի	15 դ.		<	ստորին բեկոր
4.24		Խաչքար՝ Մարտիրոսի	1357 թ.	գերեզմանոցի ամ մասում	<	երկատված է, ընկած
4.25		Խաչքար՝ Մուրադի	15 դ.		<	երկատված է, պատվանդանի վրա
4.26		Խաչքար՝ Յուսուփի	1421 թ.		<	մասնատված է
4.27		Խաչքար՝ Սուլդանի	1425 թ.		<	պատվանդանի վրա
4.28		Կոթող	5 դ.		<	կանգնեցված է բազմաստիճան պատվանդանից առանձին
4.29		Մատուռ	միջնադար	գերեզմանոցի հին թաղումների հատվածի հվ մասում	S	պահպանվել են հիմքերը
	4.29.1	Խաչքար	12 դ.	մատուռի խորանում	<	վերնամասը կտրված է
4.30		Մատուռ	միջնադար	գերեզմանոցի հին թաղումների հատվածի հվ մասում	S	պահպանվել են հիմքերը
4.31		Տապանաքար	1491 թ.		<	քանդակագարդ է, երկթեք վերնամասով
4.32		Տապանաքար	16 դ.		<	օրորոցաձև է, քանդակներով
4.33		Տապանաքար՝ Ալեքսանոսի	1550 թ.		<	խնջույքի տեսարանով
4.34		Տապանաքար՝ Ալթունի	16 դ.		<	որսի և խնջույքի տեսարանով
4.35		Տապանաքար՝ Աստվածատուր քահանայի	1405 թ.		<	օրորոցաձև
4.36		Տապանաքար՝ Բաղդասարի	1526 թ.		<	որսի և խնջույքի տեսարանով
4.37		Տապանաքար՝ Զազիկի և Դիլշատի	15-16 դդ.		<	օրորոցաձև
4.38		Տապանաքար՝ Իսկանդարի	1569 թ.		<	խնջույքի տեսարանով
4.39		Տապանաքար՝ Հայրապետի	1536 թ.		<	որսի տեսարանով
4.40		Տապանաքար՝ Ղազարի	1558 թ.		<	օրորոցաձև է, քանդակներով
4.41		Տապանաքար՝ Մուրադի	15-16 դդ.		<	որսի տեսարանով, քարգործ՝ Սարգիս շինող
4.42		Տապանաքար՝ Նազխաթունի	17 դ.		<	հարթ
4.43		Տապանաքար՝ Շապանի	16-17 դդ.		<	խնջույքի տեսարանով
4.44		Տապանաքար՝ Փիրնտարի	1549 թ.		<	որսի և խնջույքի տեսարանով
5		ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	9-19 դդ.	գյուղի կենտրոնում, Մշակույթի տան մոտ	<	ավերված է
5.1		Խաչքար	9 դ.	հենած է Մշակույթի տան պատին	<	տեղահանված է

	5.2		Խաչքար	10 դ.	հենած է մոտակա բնակելի տան պատին	<	տեղահանված է, ստորին աջ անկյունը՝ կտրված
	5.3		Խաչքար	14-15 դդ.	գերեզմանոցում	<	
	5.4		Խաչքար	14-15 դդ.	գերեզմանոցում	<	
	5.5		Խաչքար	15-16 դդ.	գերեզմանոցում	<	
	5.6		Խաչքար՝ Բայի և Փաշաբեկի	1606 թ.	գերեզմանոցում	<	ընկած է, կազմող՝ Դուկաս
	5.7		Խաչքար՝ Նավուզի	1425 թ.	գերեզմանոցում	<	
	5.8		Խաչքար՝ Պողոսի	1283 թ.	գերեզմանոցում	<	պատվանդանի վրա
	5.9		Տապանաքար	16-17 դդ.	գերեզմանոցում	<	խնջույքի տեսարանով
	5.10		Տապանաքար	16-17 դդ.	գերեզմանոցում	<	սեղանածև է, վար ու ցանքի տեսարանով
	5.11		Տապանաքար	16-17 դդ.	գերեզմանոցում	<	որսի և խնջույքի տեսարանով
	5.12		Տապանաքար՝ Առուստամի (Ըռըստամի)	1683 թ.	գերեզմանոցում	<	խնջույքի տեսարանով
	5.13		Տապանաքար՝ Թաթարի	16-17 դդ.	գերեզմանոցում	<	օրորոցածև է
	5.14		Տապանաքար՝ Քաբաբի	1656 թ.	գերեզմանոցում	<	օրորոցածև է, խնջույքի և որսի տեսարանով
6			ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	10-11 դդ.	գյուղի հվ-աե եզրին, «Սառենց սուրբ» մատուռից աե	<	ավերված է
	6.1		Խաչքար	10 դ.	գերեզմանոցում	<	ընկած է
	6.2		Մատուռ «Սառենց սուրբ»	միջնա-դար		<	ավերված է
	6.2.1		Խաչքար	10 դ.	մատուռում	<	
	6.2.2		Խաչքար	10 դ.	մատուռում	<	
	6.2.3		Խաչքար	10 դ.	մատուռում	<	
	6.2.4		Խաչքար	10 դ.	մատուռում	<	
	6.2.5		Խաչքար	10 դ.	մատուռում	<	
	6.2.6		Խաչքար	10-11 դդ.	ազուցված է մատուռի հս պատին	<	
	6.2.7		Խաչքար	11 դ.	մատուռում	<	
7			ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	10-17 դդ.	գյուղի մեջ, Սբ. Աստվածածին եկեղեցուց աե	<	ավերված է
	7.1		Խաչքար	10 դ.		<	ընկած է
	7.2		Խաչքար	10 դ.		<	ընկած է, ստորին ձախ անկյունը՝ կտրված
	7.3		Խաչքար	11 դ.		<	վերին եզրը կտրված է
	7.4		Խաչքար	16-17 դդ.		<	արծանագիր է, կիսով չափ հողի մեջ խրված
	7.5		Խաչքար	1611 թ.		<	
8			ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	19 դ.	գյուղի մեջ, մանկապարտեզի մոտ	S	փոքր է, ավերված
9			ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	19 դ. վերջ-20 դ. սկիզբ	գյուղի մեջ, Անգեղակոթ-Շաղատ ճանապարհի աջ կողմում	S	
10			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ ՎԵՐԻՆ ԳՈՐԵԶՈՐ	միջնադար	գյուղից մոտ 5 կմ հս-ամ, Որոտանի կիրճում, գետի ձախ ափին	<	ավերված է
	10.1		Եկեղեցի	միջնա-դար		<	կիսավեր է
11			ՂԱՄԲԱՐԱՆԱՂԱՇՏ	Ք.ա. 9-8 դդ.	գյուղից մոտ 1 կմ ամ	<	պեղվել է քարարկղային 8 դամբարան

12			ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ ԳՈՒԹԱՆԱՍԱՐ (ԳՈՒԹԱՆԱԲԼՈՒՐ)	Ք.ա. 2- 1 հազ.	գյուղից 0.5-1.5 կմ հս-ամ, Անգեղակոթ-Երևան հին ճանապարհի երկու կողմում	<	
	12.1		Քարայր - կացարան Արյունի անձավ	վաղ շրջան- միջնադար	գյուղից 1.5 կմ հս-ամ, Գութանասարի դամբա- րանադաշտի ամ եզրին	<	Քարայր Արյունի գաղա
13			ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ ՈՐՈՏԱՆ	Ք.ա. 2- 1 հազ.	գյուղից 0.2-1.5 կմ ամ	<	
14			ԵԿԵՂԵՑԻ	միջնադար	գյուղի կենտրոնում	<	կիսավեր է
	14.1		Գերեզմանոց	ուշ միջ-նադար- 19 դ.	Եկեղեցու հվ և ամ կողմերում	<	ավերված է
15			ԵԿԵՂԵՑԻ ՍԲ. ԱՍՏՎԱԾԱԾԻՆ	17 դ.	գյուղի մեջ	<	եռանավ բազիլիկ
	15.1		Գերեզմանոց	ուշ միջ-նադար	Եկեղեցուց հս-ամ	<	ավերված է. Ակոբ վարպետի 1549 թ. խաչքարը գերեզմա- նոցից տեղափոխել են Սիսիան
		15.1.1	Տապանաքար	16-17 դդ.		<	օրորոցաձև է, խնջույթի տեսարանով
	15.2		Գերեզմանոց	19 դ. վերջ-20 դ. սկիզբ	Եկեղեցու հս կողմում	S	
16			ԵԿԵՂԵՑԻ «ՀԱԶԱՐԱԲՐԿԻՉ»	ուշ միջ-նադար	գյուղի հվ կողմում, քարի մշակման արտադրամասի մոտ	<	կիսավեր է. հս պատի դեր է կատարում խա- չերով հարդարված ժայռը
	16.1		Գավիթ	ուշ միջ-նադար	կից է Եկեղեցուն ամ-ից	<	ավերված է
		16.1.1	Խաչքար	12 դ.		<	
		16.1.2	Խաչքար	15-16 դդ.		<	արձանագիր է, կիսազետնաբաղ
		16.1.3	Խաչքար	1526 թ. կամ 1536 թ.		<	
		16.1.4	Խաչքար	16 դ.		<	
		16.1.5	Խաչքար	16 դ.		<	վերին եզրը կտրված է
		16.1.6	Խաչքար	16 դ.		<	
		16.1.7	Խաչքար	17 դ.		<	
17			ԵԿԵՂԵՑԻ ՍԲ. ԱՏԵՓԱՆՈՍ	1708 թ.	գյուղի մեջ	<	միանավ
	17.1		Գավիթ	18 դ. սկիզբ	կից է Եկեղեցուն ամ-ից	<	ավերված է
	17.2		Գերեզմանոց	9 դ.- ուշ միջնա- դար	Եկեղեցուց հվ	<	ավերված է
		17.2.1	Խաչքար	9 դ.		<	պահպանվել է կիսով չափ
		17.2.2	Խաչքար	12-13 դդ.	գերեզմանոցում, Եկեղեցու ամ պատի մոտ	<	
		17.2.3	Խաչքար	12-13 դդ.		<	պատվիրատու՝ Սարգիս
		17.2.4	Խաչքար	16-17 դդ.		<	ստորին կես
		17.2.5	Տապանաքար	16 դ.		<	օրորոցաձև է, կազմող՝ Պախշայիչ
		17.2.6	Տապանաքար՝ Պարեք աղայի	16 դ.		<	օրորոցաձև է, կազմող՝ Պախշայիչ
	17.3		Խաչքար	10 դ.	ազուցված է Եկեղեցու ամ ճակատին	<	
	17.4		Խաչքար	1283 թ.	ազուցված է Եկեղեցու ամ ճակատին	<	պատվիրատու՝ Օհանես
	17.5		Խաչքար	16 դ.	ազուցված է Եկեղեցու մուտքից վեր	<	
	17.6		Խաչքար՝ Թունիի	15-16 դդ	Եկեղեցու հվ պատի խորշում	<	

	17.7		Խաչքար՝ Մուլքիի	1542 թ.	հենած է եկեղեցու հվ պատին, ներքուստ	<	
18			ԵԿԵՂԵՑԻ ՍԲ. ՎԱՐՂԱՆ	13 դ.	գյուղից 0.5 կմ ամ, Անգեղակոթ-Շաղաթ ճանապարհից աջ	<	
	18.1		Գավիթ	13 դ.	կից է Սբ. Վարդան եկեղեցուն ամ-ից	<	կիսավեր է
	18.1.1		Խաչքար	11-12 դդ.	գավթում	<	
	18.1.2		Խաչքար	13 դ.	գավթում	<	
	18.1.3		Խաչքար՝ Ամիրշատի	1300 թ.	գավթում	<	
	18.1.4		Խաչքար՝ Խոցաղեղի	1298 թ.	գավթում	<	
	18.2		Գերեզմանոց	5-16 դդ.	եկեղեցու հվ կողմում	<	ավերված է
	18.2.1		Խաչքար	10 դ.		<	տեղահանված է
	18.2.2		Խաչքար	10 դ.		<	կիսով չափ հողի մեջ է
	18.2.3		Խաչքար	11 դ.		<	տեղահանված է
	18.2.4		Կոթող	5 դ.		<	ենթադրվում է, որ Վարդան Մամիկոնյանի մահարձանն է, պահպանվել են խոյակը և բեկորներ
	18.2.5		Տապանաքար՝ Ջանիբեկի	1550 թ.		<	օրորոցածն է, կենցաղային տեսարանով ավերված են
	18.3		Շինություններ՝ օժանդակ	13 դ.		<	
	18.3.1		Խաչքար	10 դ.	եկեղեցուց հվ, ավերված շինության մեջ	<	կիսով չափ հողի մեջ է
	18.3.2		Խաչքար	10 դ.	եկեղեցուց հվ, ավերված շինության մեջ	<	
	18.4		Քարայր - կացարան	միջնադար	կից է գավթի հս պատին	<	
19			ԺԱՅՈՒՊՈՒՍԿԵՐՆԵՐ	Ք.ա. 5-4 հազ.	Ուղտասարում	<	
20			ԽԱՉՔԱՐ ԳՈՒՆԱԶԻ	1324 թ.	գյուղից մոտ 500 մ արևելքում	<	ընկած է
21			ՀՆԱՎԱՅՐ «ՊՈՒԻԳՈՆ»	Ք.ա. 6 հազ. վերջ – միջնադար	գյուղից 1.5-2 կմ ամ, Որոտանի ձախ ափին	<	տարածքի մի մասը պատկանում է գյուղին, մյուս մասը՝ անտառ-տնտեսությանը, մեծ մասը վերածվել է քարհանքի
	21.1		Բնակատեղի	Ք.ա. 6 հազ. վերջ – 4 հազ.	գյուղից 2 կմ ամ, Որոտանի կիրճում, գետի ձախ ափին, Ներքին Գողեծոր տեղամասում	<	գբաղեցնում է ընդարձակ տարածք
	21.1.1		Բարձրաքանդակ նշաններ	բրոնզի դար, միջնադար	Ներքին Գողեծորի հս մասում, աղբյուրի մոտ, քարացրոններում	<	
	21.1.2		Ժայռապատկեր	Ք.ա. 5-4 հազ.	բնակատեղիի անտառապատ հատվածում	<	
	21.1.3		Փորածո նշաններ	բրոնզի դար, միջնադար	գյուղից 1 կմ ամ, քարացրոններում	<	
	21.2		Բնակատեղի	անտիկ շրջան-միջնա-դար	Անգեղակոթ-Շաղաթ ճանապարհից աջ, Ներքին Գողեծոր տեղամասում, հանրակացարանի շենքի շրջակայքում	<	գբաղեցնում է ընդարձակ տարածք
	21.2.1		Եկեղեցի	վաղ միջնադար		<	ավերված է
	21.2.2		Խաչքար	9 դ.	ավերված եկեղեցու մոտ	<	տեղահանված է
	21.2.3		Ջրամբար	անտիկ շրջան		<	կիսավեր է
22			ՀՈՒՆԱՐՁԱՆ՝ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՍՏՈՒՄ ՋՈՂՎԱԾՆԵՐԻՆ	1975 թ.	գյուղի մեջ, դպրոցի մոտ	S	